

**Ajuntament
de Barcelona**

Direcció de Serveis d'Infància, Joventut i Gent Gran
Gerència d'Àrea de Cultura, Educació, Esports i Cicles de Vida
Departament de Promoció de la Gent Gran

PLEC DE PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES DEL SERVEI DE REALITZACIÓ DE RUTES CULTURALS
ADAPTADES PER A LES PERSONES GRANS, AMB MESURES DE CONTRACTACIÓ PÚBLICA
SOSTENIBLE.

ÍNDEX

CLÀUSULA 1. OBJECTE DEL CONTRACTE	3
CLÀUSULA 2. DESCRIPCIÓ DE LES TASQUES A REALITZAR	3
2.1 DIRECCIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA DEL SERVEI	3
2.2. GUIATGE DE LES RUTES	4
CLÀUSULA 3. EQUIP DE TREBALL.....	5
3.1.DIRECCIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA DEL SERVEI	5
3.2. GUIATGE DE LES RUTES	5
CLÀUSULA 4. RECURSOS MATERIALS INHERENTS AL DESENVOLUPAMENT DEL SERVEI.....	5
CLÀUSULA 5. DESCRIPCIÓ DE LES OBLIGACIONS ESPECÍFIQUES DEL CONTRACTE	6
CLÀUSULA 6. OBLIGACIONS DE L'EMPRESA CONTRACTISTA	6
CLÀUSULA 7. DIFUSIÓ DEL PROGRAMA, DOCUMENTACIÓ I DRETS D'IMATGE	7
CLÀUSULA 8. MECANISMES DE VIGILÀNCIA I CONTROL	8
CLÀUSULA 9. RESPONSABILITAT	8

CLÀUSULA 1. OBJECTE DEL CONTRACTE

L'objecte d'aquest contracte és la realització de 48 rutes culturals adaptades per a persones grans les quals s'especifiquen a l'annex d'aquest informe.

CLÀUSULA 2. DESCRIPCIÓ DE LES TASQUES A REALITZAR

L'empresa contractista posarà els mitjans indispensables per dur a terme les tasques necessàries per donar compliment als objectius d'aquest contracte.

2.1 DIRECCIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA DEL SERVEI

L'empesa contractista ha de:

- Gestionar i planificar la realització de les rutes.

La persona responsable del contracte proporcionarà a la contractista el contacte de les persones tècniques de cada Districte amb les que s'hauran de coordinar per a la realització de les rutes que tinguin assignades d'acord amb l'annex adjunt.

La contractista proporcionarà 4 dates alternatives per a la realització de les rutes culturals ofertes per a les persones grans.

Les persones tècniques de cada Districte escolliran ruta i data a realitzar d'entre les 4 proposades i li comunicaran a la contractista.

En cas de divergències a l'hora de realitzar aquesta planificació, la decisió final sobre la data i hora en que es realitzarà la ruta objecte d'aquestes divergències serà presa per la persona responsable del contracte.

-Assistir a les reunions que la persona responsable del contracte consideri adients, per tal de revisar l'execució del contracte.

- Gestionar i coordinar les persones guies encarregades de la realització de les rutes.

- Gestionar les incidències, les reclamacions i els suggeriments expressats tant per les persones assistents a les rutes, per la persona responsable del contracte i per les persones tècniques de cada Districte.

L'empresa contractista vetllarà per, en la mesura del possible, preveure i minimitzar les incidències programant les dates de realització de les rutes tenint en compte previsions meteorològiques i afectacions programades amb antelació de l'espai públic.

En cas de condicions climàtiques adverses o alteracions imprevistes de l'espai públic per on transcorre la ruta el dia de la seva realització, a instàncies de la persona responsable del contracte, de la persona tècnica del Districte o de l'empresa contractista, aquesta serà postposada per a una data posterior, sense que doni lloc a cap mena de compensació a l'empresa contractista.

- Elaborar el format del qüestionari anonimitzat de satisfacció a lliurar a les persones assistents, que haurà de ser validat per la persona responsable del contracte.
- Presentar un informe mensual juntament amb la factura mensual del servei on consti aquesta informació:
 - Data i nom de les rutes realitzades
 - Persones assistents i Districte de procedència
 - Qüestionaris anonimitzats de satisfacció omplerts per les persones assistents.
- Elaborar una memòria final sobre l'execució del contracte, on es recollirà la informació dels qüestionaris de satisfacció anonimitzats lliurats a les persones participants en cada ruta, les incidències que es consideri oportunes i les propostes de millora.

2.2. GUIATGE DE LES RUTES

La contractista s'encarregarà de la realització o guiatge de les rutes culturals adaptades per a persones grans.

Donat que a l'annex el que s'indica és el contingut que ha de contenir cada ruta, el recorregut final de cada ruta proposat per la contractista serà validat per la persona responsable del contracte tenint en compte que el mateix ha d'estar adaptat per a la seva realització per a persones amb mobilitat reduïda, i preveient que, en el cas que sigui necessari, aquestes persones podran venir amb un acompanyant.

Aquestes rutes seran les que figuren a l'annex i tindran les següents característiques:

- Un itinerari de 1 h. 15 min. de durada
- L'horari d'inici d'aquestes rutes serà en el període comprès entre les 09:00 h i les 12:00 h
- El grup que conformi cada ruta guiada serà de 20 persones com a màxim.

Al final de cada ruta es realitzarà un petit debat al voltant d'un refrigeri, d'1 hora de durada, on la persona que ha guiat la ruta dinamitzarà un intercanvi informal entre els assistents amb una vocació reflexiva sobre el contingut tractat a la ruta.

Aquest espai s'aprofitarà per passar a les persones assistents un qüestionari de satisfacció que prèviament la tècnica municipal responsable del contracte haurà facilitat a l'empresa adjudicatària del mateix.

El lloc on es farà el petit refrigeri i el contingut del mateix, que constarà d'una beguda a escollir i 3 racions a compartir cada 3 persones, serà escollit per l'empresa contractista i validat per la persona responsable del contracte.

CLÀUSULA 3. EQUIP DE TREBALL

Per al desenvolupament correcte de l'activitat i per tal de garantir un nivell òptim d'eficàcia i qualitat del servei, l'empresa contractista haurà de comptar per a l'execució del contracte, com a mínim, amb els perfils professionals que s'especifiquen tot seguit.

3.1. DIRECCIÓ I GESTIÓ ADMINISTRATIVA DEL SERVEI

L'empresa contractista designarà una persona responsable de la direcció i gestió administrativa del servei, de la qual dependran jeràrquicament els altres intervinents.

Aquesta persona serà la interlocutora amb la persona responsable del contracte i les persones tècniques de cada Districte, assistirà a les reunions de coordinació amb la persona responsable del contracte i presentarà els informes i la memòria final del servei; realitzarà les tasques descrites en la clàusula 2.1.

3.2. GUIATGE DE LES RUTES

L'empresa contractista designarà les persones que consideri per desenvolupar les funcions descrites en la clàusula 2.2.

Les persones en carregades del guiatge de les rutes s'encarregaran de realitzar l'itinerari establert, proporcionar els equips de radioguia, realització d'un debat posterior i passar a les persones assistents un qüestionari de satisfacció.

CLÀUSULA 4. RECURSOS MATERIALS INHERENTS AL DESENVOLUPAMENT DEL SERVEI.

L'empresa contractista, abans de l'inici de cada ruta, ha de proporcionar a cada una de les persones assistents el següent material:

- Un equip de radioguia turístic adaptat per a persones amb nivells auditius baixos.
- Auriculars d'un sol ús.

Aquest material anirà a càrrec de la contractista.

CLÀUSULA 5. DESCRIPCIÓ DE LES OBLIGACIONS ESPECÍFIQUES DEL CONTRACTE

L'empresa contractista haurà de:

- Sol·licitar les autoritzacions pertinents per a l'exercici de les activitats pròpies de l'objecte d'aquest contracte.
- Comunicar per escrit a la persona responsable del contracte de qualsevol incidència que pugui lesionar, perjudicar o minorar el funcionament del servei.
- Garantir mecanismes d'identificació dels seus professionals enfront de les persones usuàries i d'altres instàncies amb les quals s'hagin de coordinar, en funció del desenvolupament de la seva intervenció i sota les directrius de l'Ajuntament de Barcelona. Aquests hauran de ser validats per la tècnica responsable del contracte.

CLÀUSULA 6. OBLIGACIONS DE L'EMPRESA CONTRACTISTA

L'empresa contractista haurà de portar a terme la prestació objecte del contracte amb la deguda diligència, organitzarà el servei amb estricta subjecció a les característiques establertes al contracte i en els terminis assenyalats, amb les obligacions següents:

- Disposar d'una organització tècnica, econòmica i de gestió adequada per dur a terme amb eficàcia i eficiència la prestació objecte del contracte. El personal de l'empresa contractista que executarà el servei ha de tenir la formació adequada a les activitats incloses en aquest Plec.
- Garantir el normal funcionament i la prestació del servei amb continuïtat i en les condicions pactades en el present plec, tot complint amb els principis de bona fe i diligència, ajustant-se estrictament a les condicions i disposicions legals que li són aplicables.
- Garantir una interlocució correcta i empàtica amb les persones implicades en la realització de les rutes, i eludir qualsevol conflicte personal amb les mateixes i amb qualsevol ciutadà en el decurs de la realització d'aquestes rutes.
- Designar un/a representant (direcció i programació del servei) per canalitzar totes les relacions derivades d'aquest contracte i per a la revisió periòdica de l'execució d'aquest contracte, conjuntament amb l'Ajuntament.
- Presentar informes i la memòria final d'acord amb el que s'estipula a aquest Plec.
- Adequar al llarg de la vigència del contracte les funcions i l'organització dels serveis a les necessitats i modificacions que puguin produir-se durant l'execució del programa.

- Tenir cura del bon ordre del servei, dictant les instruccions oportunes, sense perjudici de les facultats que la normativa vigent atorga actualment, i les que pogués atorgar en un futur, a l'Ajuntament de Barcelona. La contractista haurà de comunicar per escrit, via correu electrònic, la persona responsable del contracte i en el menor termini possible qualsevol incidència que pugui lesionar, perjudicar o minorar el funcionament del servei.
- Respectar la representació exterior que té com a titular l'Ajuntament de Barcelona.
- Complir les normes d'identificació visual de la Direcció de Comunicació de l'Ajuntament de Barcelona en la identificació del personal de l'empresa que treballi en l'equipament, constant sempre com empresa gestora. Aquests identificadors de l'empresa aniran a càrrec de la contractista.

CLÀUSULA 7. DIFUSIÓ DEL PROGRAMA, DOCUMENTACIÓ I DRETS D'IMATGE

L'empresa contractista haurà de:

- No fer difusió del servei rutes culturals adaptades per a les persones grans ni representació del mateix, si no té una autorització prèvia de l'Ajuntament de Barcelona.
- Proporcionar la informació i les dades necessàries cada vegada que l'Ajuntament vulgui fer difusió del servei de rutes culturals adaptades a les persones grans.
- Realitzar, a petició de la persona responsable del contracte, fotografies de les persones assistents durant la realització de les rutes culturals adaptades a les persones grans.

La contractista serà l'encarregada de demanar l'autorització a les persones assistents per la realització d'aquestes fotografies i per tant, serà l'única responsable de l'obtenció dels drets relatius a les imatges. En tot cas, s'estableix la total indemnitat de l'Ajuntament de Barcelona respecte de les eventuals reclamacions formulades de tercers en relació als referits drets. Les fotografies no s'utilitzaran per cap altre ús que no sigui estrictament la difusió dels serveis oferts per l'Ajuntament de Barcelona a la ciutadania.

L'Ajuntament podrà repercutir contra la contractista qualsevol responsabilitat que li pugui ésser exigida en virtut d'accions, reclamacions, multes o conflictes instats per tercers en relació amb els drets d'explotació de les fotografies.

- Col·laborar en tot moment amb l'Ajuntament, i si s'escau, elaborar la documentació relacionada amb la prestació d'aquestes rutes culturals adaptades per les persones grans requerida.
- Garantir que els membres de l'equip de treball, en tots els moments de la comunicació verbal, tant telefònica, presencial com telemàtica, es dirigeixin a les persones participants com a professionals del servei rutes culturals adaptades per a les persones grans. Igualment, l'empresa contractista haurà de garantir que tot el personal que presti el servei vagi identificat amb el logotip municipal.

- Aplicar sempre la normativa gràfica corporativa de l'Ajuntament de Barcelona en qualsevol document, material o publicació.

En cas que hi hagi comunicats als mitjans, cal acordar-ho amb la persona responsable del contracte per part de l'Ajuntament de Barcelona, per tal de preservar-ne la imatge corporativa.

- Garantir que en les activitats derivades de l'execució del contracte no s'utilitzen llenguatge ni imatges sexistes.

- En tota la documentació que s'elabori en el desenvolupament del contracte hi constarà la titularitat municipal del programa.

CLÀUSULA 8. MECANISMES DE VIGILÀNCIA I CONTROL

L'Ajuntament podrà inspeccionar el desenvolupament correcte de la prestació dels serveis quan ho consideri oportú. Amb aquesta finalitat, la persona responsable del contracte de l'Ajuntament podrà contactar amb l'empresa contractista a fi de recaptar informació sobre la marxa del servei, així com estar present en la realització de les rutes. Igualment, podrà promoure les reunions necessàries amb l'empresa contractista amb aquesta finalitat.

La persona responsable del contracte podrà sol·licitar la substitució immediata d'aquelles persones que executen el contracte si aquestes no adquireixen un nivell de satisfacció superior a 5 punts en el qüestionari de satisfacció omplert per les persones assistents o bé es constata que no tenen la sensibilitat o la qualitat necessàries per tractar amb persones grans.

A banda, l'Ajuntament té la facultat d'impartir les ordres i instruccions que consideri oportunes per vetllar pel compliment estricte i fidel de les obligacions del contracte.

CLÀUSULA 9. RESPONSABILITAT

L'empresa contractista assumeix la responsabilitat del funcionament correcte del servei, i haurà de procedir al compliment d'allò disposat en les normes vigents referents al guiatge turístic a la ciutat de Barcelona, per exemple limitació de número de persones per grups en determinades localitzacions, prohibició d'utilització d'altaveus...sota la seva responsabilitat, i sense que aquesta repercuti en cap cas en l'Ajuntament de Barcelona.

L'empresa contractista garantirà la defensa jurídica de les persones que executin el servei contra les denúncies que es puguin produir per aquests fets, sense perjudici de les actuacions que puguin derivar-se'n, en cas de provar-se els fets denunciats.

ANNEX

1. Ruta "Les Rambles: testimoni de la construcció de Barcelona des de baix"

La Barcelona en la qual vivim, com tantes altres ciutats, és el producte de l'acció dels centenars de milers de persones que la poblem avui i l'han poblat durant segles. Aquesta història social, la història de "els de baix", és moltes vegades molt poc coneguda i reconeguda. Mitjançant un passeig per un dels carrers més emblemàtics de la nostra ciutat, les Rambles, volem recórrer-la, recordar-la i re valoritzar-la.

Es farà parlant de les dones que van tractar de parar guerres colonials com la del Marroc, on els seus marits i fills anaven a morir "al servei dels rics"; del poble que va celebrar l'arribada de la República i va derrotar el cop militar als carrers; de les caps de família que es van plantar contra l'augment del preu del pa i van protagonitzar la primera "vaga de dones" de la història; dels qui van desafiar a la Dictadura des de les fàbriques, els barris, les facultats o a "taconazos" en la primera manifestació de l'Orgull LGTBI.

Punts i temàtiques

	Ubicació	Títol	Descripció
1	Monument a Colón	"O tots o ningú"	La Barcelona colonial i esclavista. Les Havaneres com a testimoni musical. El rebuig popular a l'esclavitud i les guerres colonials (Cuba i el Marroc). La Setmana Tràgica de 1909.
2	Caserna de Drassanes	"No passaran"	La guerra civil com a punt d'inflexió. El cop d'estat i la seva derrota amb participació obrera i popular.
3	Teatre Principal	"La Barraca de Barcelona"	La cultura popular versus la cultura burgesa; el Principal enfront del Liceu. Barcelona capital del transformisme, Bertini. Les figures de Federico Garcia Lorca i Margarita Xirgú.
4	Hotel Oriente	"Ojos Verdes"	La copla com a gènere popular de les "dues Espanyes". El naixement de la lletra de "Ojos Verdes". Antonio Molina i Conchita Piquer.

5	Mercat de la Boqueria	"A baix les subsistències"	Les lluites pel pa i contra la carestia. El control de les dones del mercat a la Setmana Tràgica. La vaga de dones de 1918 i les "controladores de preus".
6	Palau de la Virreina	"No tenim por"	Una generació que volia canviar-ho tot. La manifestació de l'orgull de 1977, el moviment feminista i la rebel·lió de la joventut dels 60 i 70.
7	Canaletes	"Viva Macià, fora Cambó"	De la marxa del Borbó a les victòries del Barça. Canaletes i l'Hostal Lloret com a centre de celebració popular.
8	Part alta de la Rambla	"La plaça és nostra"	La plaça Catalunya com a punt de trobada popular des de la fundació de la ciutat. La conquesta de la plaça per les tropes franquistes i la disputa per ella per part de l'antifranquisme. La gran manifestació dels treballadors de la SEAT que la va prendre per primera vegada al gener de 1976.

2. Ruta "El Paral·lel: entre la cultura de masses, la transgressió i la conflictivitat social"

Descripció de l'itinerari

La urbanització de l'avinguda del Paral·lel va ser un testimoni privilegiat d'un dels períodes més accelerats de la història de Barcelona. La ciutat industrial i moderna va tenir en les seves voreres les primeres expressions de cultura de masses, alhora que la conflictivitat obrera va tenir-les com un dels principals escenaris. També la diversitat sexual i de gènere, i altres expressions socials i culturals transgressores, van trobar un primer espai públic on ser-hi. Mitjançant un passeig per un dels carrers més "canalles" de la nostra ciutat, volem recórrer aquestes històries i descobrir les seves interseccions.

Ho farem parlant d'alguns dels cabarets i teatres més emblemàtics, de les seves vedets, cantants i transformistes. De les cafeteries on es reunien els sindicalistes o es preparava la defensa de la ciutat contra el cop militar de 1936. Recordarem la vaga de la Canadenca i la conquesta de les 8 hores, o els carrers, bars o cinemes que van ser petites "zones alliberades" per moltes persones LGTBI contra la repressió de la dictadura.

Parlarem d'aquestes i altres històries en llocs significatius que van ser testimonis i, finalment, acabarem al voltant d'una taula fent un aperitiu per compartir i reflexionar sobre aquesta part de la nostra memòria que mereix ser recuperada.

Punts i temàtiques

	Ubicació	Títol	Descripció
1	Plaça de la Bella Dorita	"L'avinguda de la Modernitat"	Un espai al marge de la ciutat. El projecte d'urbanització de l'avinguda al Pla Cerdà. La seva inauguració el 1894. Els diferents nomenclàtors segon l'època: Marqués del Duero, Francesc Layret i el Paral·lel.
2	El Molino	"Un tros de París a Barcelona"	De la "Pajarera Catalana" al "Moline Rouge" i "El Molino". El transformisme dels anys 20, amb Derkas i Vianor, al dels 50 i 60, amb Escamillon i Jhonson. Gardenia Pulido, vedet i part de la història de les dones lesbianes durant el Franquisme.

3	Avinguda el Paral·lel, 63	"No Pasaran"	Poble Sec i Raval com a barris obrers. La defensa del Paral·lel a juliol de 1936. La Barricada del Molino.
4	Teatre i cinema Arnau-C/Tapies, Sala Bagdad i Café del Artista	"Bohemia, faràndula i zones alliberades"	Raquel Meller i la Revista en català. El cinema Arnau i les zones de trobades d'homes gais durant el Franquisme. Barcelona de Noche i Bibi Andersen. Bagdad i Carmen de Mairena. Café del Artista.
5	Bar La Tranquilidad	"La revolució social al Café"	La Barcelona de les vagues i el pistolerisme. La CNT i Salvador Seguí. Durruti i la preparació de la defensa del Paral·lel a l'estiu del 36.
6	Teatre Apolo	"Homenatge a Ferrer i Guardia"	La Setmana Tràgica al Paral·lel. La "Quaranta cèntims" i les dones que tancaven els teatres. L'Exèrcit pren l'avinguda. El Paral·lel plora a Ferrer i Guàrdia.
7	Jardins de les Tres Xemeneies	"8 per treballar, 8 per dormir, 8 per gaudir"	La Vaga de la Canadenca de 1919. La lluita per la jornada laboral de 8 hores.
8	Carrer Arc de Santa Madrona	"Si vas a Barcelona, has d'anar a La Criolla"	El Paral·lel i el "Xino". El Carrer Cid durant els anys 20 i 30. La Criolla i Cal Sacristà, centre de reunió nocturna de bohemis, persones LGTBI, sindicalistes.

3. Ruta Barcelona Antifranquista

L'entrada de les tropes franquistes a Barcelona al gener del 39 va suposar l'inici d'una llarga nit de repressió i anul·lació de drets socials i democràtics. La Dictadura va fer seves carrers i places per commemorar la seva victòria. Es van posar en marxa noves institucions com la Policia Armada o el Sindicat Vertical per exercir un ferri control. Malgrat això, des de la dècada dels 50 l'oposició no va deixar de créixer amb múltiples expressions. Un nou moviment obrer, l'associacionisme veïnal, el moviment estudiantil, el catalanisme i una jove intel·lectualitat democràtica van començar a escorçar l'estaca de la que ens parlava el Lluís Llach.

Amb aquesta ruta recordarem aquestes dècades fosques, els grans esforços de la ciutadania fins aconseguir el fi del règim dictatorial, l'inici de la Transició política a Catalunya i el restabliment de la democràcia.

Punts i temàtiques

	Ubicació	Títol	Descripció
1	Plaça Catalunya	"Yagüe en Barcelona"	Entrada de les tropes franquistes a la ciutat. Repressió durant la postguerra. Construcció d'una nova ciutat i un nou imaginari nacional-catòlic.
2	Plaça Urquinaona	"Els nous catalans"	Punt de trobada de treballadors nouvinguts per aconseguir feines per hores o dies. Les onades migratòries de la postguerra i el franquisme. Exili interior i migració econòmica. Les condicions d'explotació de una nova classe treballadora.
3	Monument a Cambó	"Les elits catalanes sota el Franquisme"	El paper de les grans fortunes catalanes durant la guerra civil i el primer franquisme. El cas emblemàtic de Francesc Cambó.
4	Palau de la Música	"Els Fets de Palau"	Els Fets de Palau del 19 de maig de 1960. Una nova generació catalanista i democràtica neix a les classes mitjanes. El primer moviment estudiantil. El cas de Jordi Pujol i la seva detenció.

5	Jefatura Superior de Policia (Via Laietana 43)	"40 anys de repressió"	La creació de la Policia Armada i la seva col·laboració amb la Gestapo nazi. La formació de la Brigada Político-Social i la repressió de l'oposició a Barcelona i la seva àrea metropolitana.
6	Foment del Treball	"Un nou moviment obrer: al barri i a la fàbrica"	La patronal recupera al 1939 la seva seu que havia sigut expropiada per la CNT durant la guerra civil. La il·legalització de les organitzacions obreres. Les primeres vagues clandestines. La vaga del tramvia de 1951.
7	El Sindicat Vertical (Via Laietana 16)	"El copo del vertical"	El moviment obrer durant els 60s i 70s. Vagues i lluites veïnals. La tàctica de copo del Vertical. Les CCOO.
8	Plaça Sant Jaume	"Ja sóc aquí"	De l'Assemblea de Catalunya a les mobilitzacions per la amnistia. La arribada del president Tarradelles de l'exili i li inici de la Transició a Catalunya.

4. Ruta Sant Andreu: l'arribada de la modernitat

Sant Andreu de Palomar va ser un dels municipis del voltant de Barcelona - integrat al 1897 - pioner al procés d'industrialització que va deixar enrere el modus vivendi arrelat al treball de la terra. La classe obrera va constituir tot un seguit d'organitzacions i institucions, des d'on van començar una lluita constant per la millora de les seves condicions de vida. La dona es va incorporar a sectors com el textil i van posar sobre la taula qüestions com la criança i les cures. La conflictivitat social i política van donar forma a una nueva ciutat i va esdevenir en motor de canvi i progrés.

Amb aquesta ruta coneixerem algunes de les principals referències de la primera indústria catalana, les primeres formes d'associacionisme i cooperativisme obrer, alguns dels esdeveniments de la història social del segle XX al barri de Sant Andreu, vagues emblemàtiques de diferents èpoques i algunes de les solucions imaginades per a problemes tan actuals com la necessitat d'habitatges assequibles per a les famílies treballadores.

Punts i temàtiques

	Ubicació	Títol	Descripció
1	Recinte de la Fabra i Coats	"Del camp al teler"	El pas d'un poble agrari a un dels epicentres de la industrialització catalana. Repàs de la història de la Fabra i Coats. L'annexió del poble de Sant Andreu a Barcelona.
2	Plaça de la Fabra i Coats	La dona treballadora	El paper de les dones en la nova realitat industrial. Entre la explotació i la reivindicació. Les primeres reivindicacions per a la conciliació amb la criança i les cures.
3	Plaça del Comerç	La Setmana Tràgica	El primer moviment obrer i la vaga revolucionària de juliol de 1909 a Sant Andreu.
4	Plaça Orfila (Seu del Districte)	Miquel Baró	Apunts biogràfics del Miquel Baró, republicà afusellat pels fets de la Setmana Tràgica. Associacionisme obrer i republicà als barris populars de la Barcelona industrial.
5	Jardins d'Elisa García	"Sindicalista, cooperativista i miliciana"	Les dones a les organitzacions obreres. Apunts biogràfics de la Elisa García, militant de la UGT morta al Front d'Aragó a l'estiu de 1936.

6	Església Sant Andreu del Palomar	L'Església i el poble	L'evolució de la relació entre l'Església i la classe obrera i les seves organitzacions. De la crema del temple al 1909 i 1936, a convertir-se en un centre de reunió clandestina de l'antifranquisme.
7	Jardins de les Dones de la Motor Ibèrica	Un nou moviment obrer i el paper de les dones	El moviment obrer durant el Franquisme i la Transició. La vaga de la Motor Ibèrica de 1976 i la tancada de les seves dones.
8	Casa Bloc, Passeig Torras i Bages 101	L'habitatge obrer i els barris d'al·luvió	La experiència truncada de la Casa Bloc com a solució pilot al problema de l'habitatge barat. Desenvolupament urbanístic de sant Andreu durant la segona meitat del segle XX fins als nostres dies. Problemes socials passats i presents.

5. Ruta Barcelona, silenci i acció

Barcelona ha sigut des de la segona meitat del segle XX un dels escenaris triats pel món del cinema com a plató viu de una gran varietat de gèneres. Des dels grans de Hollywood d'ahir i avui, fins al cinema més transgressor i experimental, passant per comèdies romàntiques, cinema històric, social... Els seus carrers, places i edificis són reconeixibles en un gran nombre de pel·lícules i sèries, i formen part de la història del cinema universal.

Amb aquesta ruta farem un repàs d'aquesta història agafant ubicacions reals d'algunes de les produccions més emblemàtiques dels diferents gèneres. Parlarem d'actors, actrius, guionistes, directors i directores, galardons... Però sobre tot de les trames i les històries que van entretenir, estremir o commoure a milers d'espectadors, així com de l'impacte més enllà de les pantalles d'algunes de elles.

Punts i temàtiques

	Ubicació	Títol	Descripció
1	Bar "Los Caracoles". Carrer dels Escudellers, 14	"Grans de Hollywood"	La ciutat com escenari i com destí vacacional de les grans estrelles del primer Hollywood. Les aventures d'Ava Gardner a la nit barcelonina. Història del bar "Los Caracoles" i repàs a alguns dels seus clients del cel·luloide.
2	Plaça Reial	"Cine amb història"	Una ciutat amb molta història, plató de pel·lícules sobre alguns dels esdeveniments històrics més significatius del segle XX. "Libertarias", de Vicente Aranda, amb Victoria Abril, Ana Belen, Ariadna Gil. "Salvador", de Manuel Hueriga.
3	Café de la Ópera. La Rambla, 74	"Cinema transgressor"	El cinema experimental i d'avantguarda com expressió i eina de canvis socials. El cas de Ventura Pons i "Ocaña, retrato intermitente".
4	La Rambla, 67-83	"Cine fet per dones sobre dones"	Cinema que parla de dones, masclisme i estigma. Donant veu a qui no la tenia. "La Moños", de Mireia Ros, amb Carmen Maura.

5	Carrer Avinyó, 9	"Cinema modernitat"	i Cinema i literatura. Eduardo Mendoza i el seu retrat d'una Barcelona en plé apogeu de la industrialització, la modernització urbanística i la conflictivitat social. "La ciudad de los prodigios", de Mario Camus.
6	Plaça Sant Felip Neri	"Woody Allen"	Cineastes internacionals contemporanis. L'elecció de Barcelona per Woody Allen. "Vicky, Cristina, Barcelona" de Woody Allen, amb Javier Bardem i Penélope Cruz.
7	Carrer Bisbe	"Plató medieval"	El barri gòtic escenari viu d'una ciutat medieval o moderna. Exemples de "La Catedral del Mar", serie de televisió basada en la novella d'Ildefonso Falcones, i "El Perfume", basada en la novella de Patrick Süskind.
8	Fossar de les Moreres	"Barcelona de Oscar"	Pedro Almodovar i el segon Oscar del cinema espanyol. "Todo sobre mi madre"
9	Carrer Rera Palau, 4	"Cinema català"	Noves generacions de directores i directors catalans. Exemple de Leticia Dolera, "Requisitos para ser una persona normal"

6. Rodoreda, Mercé i altres protagonistes de la Barcelona de la prosa i el vers

Barcelona i els seus carrers han sigut escenari i inspiració de la història de la prosa, la poesia i la música del segle XX. Escriutores i escriptors com Juan Marsé o Mercé Rodoreda, van narrar algunes de les seves històries a barris com Gràcia, el Guinardó o el Carmel. Retrats d'una ciutat convulsa i en constant canvi, atrevessada per fenòmens com la guerra civil o l'arribada de nous catalans als anomenats barris d'al·luvió. La defensa de la llengua catalana serà també un dels emblemes de les lletres catalanes del segle XX. Una generació de poetes com els del grup "O Així" o cantautors de la "Nova Cançó" prendran part de l'espai públic com escenari d'aquesta batalla cultural. També serà als carrers on neixeran gèneres musicals populars i internacionalment coneguts com la "rumba catalana".

Amb aquesta ruta recorrerem algunes de les plaçes i carrers testimonis i inspiradores d'algunes de les lletres i les notes musicals del segle XX. Farem un viatge entre novel·les, poemes i cançons a través d'una dotzena d'illes de la vila de Gràcia on es concentra una porció significativa d'aquesta història.

Punts i temàtiques

	Ubicació	Títol	Descripció
1	Església Sant Miquel de Sants	"Si te dicen que caí"	La literatura catalana dels que van perdre la guerra. Una estampa de misèria i resistència amagada però persistent. "Si te dicen que caí" de Juan Marsé
2	C.Martí 104	Juan Marcé, un noi de Gràcia i Guinardó	Juan Marcé, apunts biogràfics i sobre la seva importància per a la literatura catalana i espanyola del segle XX.
3	Plaça Rovira	"Las dos Barcelonas"	Repàs d'un dels eixos recurrentes de la literatura de Marcé: xocs, coexistència i mescla entre l'univers xarnego, lo "progre" i la burgesia catalana. "El amante bilingüe" i "Últimas tardes con Teresa"
4	Plaça de la Virreina	"O Així"	Lluita per la llengua, la poesia catalana al tardofranquisme i la Transició. Enric Casasses, Jesús Lizano, Jordi Pope, Joan Vinuesa, Jaume Sisterna, David Castillo, Meritxell Sales y Eulàlia Framis

5	Plaça del Diamant	Mercè Rodorera	Mercè Rodoreda, apunts biogràfics i apunts biogràfics i sobre la seva importància per a la literatura catalana i espanyola del segle XX. "La plaza del Diamant"
6	Palau de la Virreina	"El Quim i la Colometa"	Mercè Rodoreda. "La plaça del Diamant" i altres obres ambientades a Gràcia com "El carrer de les Camèlies".
7	Plaça del Sol	"La Nova Cançó"	Versos cantats als escenaris i contra la dictadura. Repàs d'alguns dels cantautors i cantautores que van desafiar la censura actuant en aquest espai a les festes majors durant la dictadura, com Raimon, Quico Pi de la Serra o Lluís Llach.
8	Plaça del Raspall	"La Rumba catalana"	Epicentre dels carrers habitades per la comunitat gitana que va viure el naixement d'un gènere musical flamenc que va fusionar estils propis i caribenys. Antonio González "El Pescailla"